

CONTRU ELABORAREA STRATEGIEI DE SUSȚINERE A DEZVOLTĂRII ÎNTREPRINDERILOR MICI ȘI MIJLOCII (2006-2008)

Vasile TARLEV,
Primul-ministru al Republicii Moldova

(Din alocuțiunea Prim-ministrului Vasile Tarlev la ședința Colegiului Ministerului Economiei și Comerțului).

Ministerul Economiei și Comerțului fiind coordonatorul tuturor autorităților administrației publice centrale, care activează în domeniul economic, influențează direct asupra rezultatelor din economia națională. Iată de ce și cerințele față de Ministerul Economiei și Comerțului sunt mai mari decât față de alte autorități administrative.

În Programul de activitate a Guvernului pentru anii 2005-2009 „Modernizarea țării – bunăstarea poporului” domeniul economic constituie direcția principală.

Suntem conștienți de faptul că nivelul de dezvoltare a economiei naționale determină situația din celelalte domenii ale vieții publice din țară. Crearea unei economii de piață competitive, dezvoltarea antreprenoriatului, atragerea investițiilor și promovarea exporturilor mărfurilor autohtone sunt prioritățile politicii economice ale Guvernului. Documentul cel mai important din acest domeniu este Strategia de Creștere Economică și Reducere a Sărăciei, care

are statut de lege. Conform dispozițiilor Strategiei, rolul de coordonator al procesului de implementare a SCERS revine Ministerului Economiei și Comerțului. În acest scop, pe lângă Minister a fost creată Unitatea de monitorizare a implementării SCERS.

Ministerul Economiei și Comerțului urmează să facă o apreciere reală a situației atât la nivel interdepartamental, cât și la nivel interregional, local, și să propună soluția rezolvării eficiente a problemelor existente. Considerăm că în acest sens ne mișcăm foarte lent și solicităm de la Dumneavoastră reacții adecvate.

Guvernul actual, ca și cel precedent, este consecvent în promovarea principiului de susținere a producătorului autohton, prin micșorarea barierelor birocratice cu care producătorul se confruntă. În acest sens a fost aprobată Legea „ghilotinei”, realizarea prevederilor careia a început în anul 2005. A fost aprobată lista actelor normative care au fost incluse în Registrul actelor oficiale de reglementare a activității de întreprinzător. Acțiunile întreprinse de către Minister trebuie să fie continuate mai eficient, mai urgent și mai insistent,

astfel încât efectul realizării prevederilor Legii „ghilotinei” să fie simțit imediat de către antreprenori. Totodată, este necesar de a definitiva și promova proiectul de lege privind susținerea producătorului autohton.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 194 din 21 februarie 2006, la propunerea Camerei de Licențiere, a fost aprobat Planul de acțiuni necesare pentru optimizarea procedurii de licențiere. Una din acțiuni este implementarea în trimestrul III al anului 2006 a principiului „ghișeului unic”, care va favoriza inițierea afacerilor, mai ales pentru reprezentanții micului business. Guvernul contează foarte mult și susține întru totul dezvoltarea sectorului micului business, cel mai flexibil sector al economiei, sector unde, în condițiile țării noastre, pot fi utilizate și mijloacele financiare acumulate de concetățenii noștri, care lucrează peste hotarele patriei, sector unde pot fi create noi locuri de muncă.

Este necesar ca Ministerul Economiei și Comerțului să prezinte spre examinare în ședință de Guvern proiectul Strategiei de susținere a dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii pentru anii 2006-2008.

Important este să stabilim rezultatele implementării programelor și strategiilor, elaborate și ulterior aprobate. Totodată, sunt importante și concluziile respective privind activitatea Fondului pentru susținerea antreprenoriatului și dezvoltarea micului business și mai cu seamă dacă s-au adevărit speranțele noastre și ale agenților micului business privind rolul acestuia.

Practica altor țări, inclusiv a celor economice avansate demonstrează că o

dezvoltare economică durabilă nu poate fi realizată fără atragerea investițiilor și, concomitent, a tehnologiilor performante. Cea mai mare realizare la acest capitol pentru Moldova a fost încheierea în anul 2005 a Acordului de investiții cu privire la Portul Internațional Liber „Giurgiulești”, considerat de către specialiștii în domeniu ca unul din cele mai convenabile acorduri de investiții încheiate în anul 2005 în Europa de Sud-Est, dar pentru Moldova cel mai important din istoria țării. Reieșind din importanța problemei, Guvernul a stabilit ca monitorizarea și coordonarea realizării Acordului de investiții cu privire la Portul Internațional Liber „Giurgiulești” să fie pusă în seama Ministerului Economiei și Comerțului. Solicităm ca această sarcină să fie executată la cel mai înalt nivel. Insuficiența investițiilor se simte acut în sectorul real al economiei naționale, mai ales, în industrie. Activitatea Ministerului Economiei și Comerțului la capitolul atragerea investițiilor și coordonarea dezvoltării sectorului real al economiei naționale nu ne satisface.

În Programul de activitate al Guvernului „Modernizarea țării – bunăstarea poporului” una din priorități este aprofundarea dialogului dintre Guvern și mediul de afaceri, crearea unui parteneriat durabil. Aplicarea modelelor de parteneriat investițional între stat și business lasă de dorit, iar atenția și acțiunile Ministerului Economiei și Comerțului necesită a fi orientate spre realizarea lui. Domenii pentru aplicarea modelelor de parteneriat sunt destule, în mod special infrastructura, trebuie însă elaborate mecanisme care pot

fi susținute și desfășurate cu maximă eficacitate.

O altă problemă de importanță majoră asupra căreia Ministerul trebuie să-și concentreze eforturile este promovarea exportului producției fabricate în Moldova, contribuind prin aceasta la micșorarea deficitului balanței comerciale.

Acordarea de către Uniunea Europeană a preferințelor comerciale, evident că, este un merit al Ministerului, însă nu trebuie să uităm că aceasta este doar o parte din măsurile care urmează a fi realizate pentru a valorifica pe deplin avantajele lor. Și în mod principal trebuie să conștientizăm că utilizarea acestor preferințe necesită din partea Moldovei promovarea unor politici industriale active.

Ministerul dispune de condiții obiective pentru a contribui la soluționarea problemei în cauză: direcții generale, reprezentanțe economice peste hotare, precum MEPO și Centrul Internațional de Expoziții „Moldexpo”. Se cere doar ca fiecare să îndeplinească cu responsabilitate funcțiile care-i revin. Se creează impresia că în domeniul comerțului intern organul de control, care trebuie să promoveze politica statului în acest domeniu, alege în urma trenului, se limitează numai la constatarea situației. Nu mai comentez situația ce ține de protecția consumatorului.

După privatizarea întreprinderilor comerciale, în domeniul comerțului intern predomină sectorul privat. Reieșind din aceasta, trebuie schimbate formele și metodele de promovare a politicii statului în domeniul respectiv. După ce s-a finalizat așa-numita „privatizare mare”, eforturile Agenției Privatizare

urmează a fi concentrate nu numai asupra procesului de privatizare, dar, în mod prioritar, asupra activităților postprivatizare. Trebuie monitorizată strict respectarea de către beneficiari a condițiilor contractuale, precum și evoluția întreprinderilor privatizate.

Recent, în cadrul dialogului cu cititorii ziarului „Comsomoliskaia Pravda” din Moldova, s-a adresat un cetățean din Chișinău, domiciliat pe șoseaua Honcești, blocul 20. Conștient la parterul acestei case a fost magazinul „Minsc”, care în anul 1997 a fost privatizat contra bunuri patrimoniale de către Compania fiduiară „Europa-Trust”, ulterior a fost vândut mai multor proprietari. Fostele spații comerciale nu sunt utilizate de mulți ani, se distrug și se află într-o stare antisanoară, trezind nemulțumirea locatarilor din bloc. Spre regret acesta nu este unicul exemplu de acest fel din Chișinău și din țară.

În contextul celor menționate, solicit ca Ministerul Economiei și Comerțului, în comun cu Agenția Relații Funciare și Cadastru și autoritățile administrației publice locale, în termen de o lună, să efectueze o inventariere a obiectelor privatizate, care degradează și practic sunt fără stăpân. Rezultatele inventarierei, cu propuneri concrete asupra fiecărui obiect să fie prezentate Guvernului.

Oncă o problemă la care trebuie să mă refer, dar sincer vorbind nu am crezut că aceasta va trebui s-o fac, este disciplina executorie și calitatea actelor normative prezentate Guvernului, care, spre regret, în ultimul timp a scăzut. Cu jumătate de an în urmă, Ministerul trebuia să prezinte proiectul de lege pentru aducerea legislației în concordanță

cu Legea cu privire la leasing. Aceasta nu s-a făcut și respectiv așa lucrează și Legea, importanța căreia pentru dezvoltarea antreprenoriatului, pentru politica investițională, precum și pentru economia națională în ansamblu, este foarte mare. În conformitate cu Legea nr.54-XVI din 28 aprilie 2005, Ministerul Economiei și Comerțului, cu întorziere, a prezentat proiectul de lege privind holdingurile, care a fost respins la ședința Guvernului și restituit pentru reperfectare și prezentare repetată.

Alt exemplu este promovarea de către Minister a proiectului de lege privind modificarea Legii cu privire la zonele economice libere, proiect care a fost avizat negativ de către toate ministerele și serviciile de resort și apreciat de acestea ca profanare a conceptului zonelor economice libere. Examinarea proiectului respectiv a dat naștere unui șir de întrebări, inclusiv de ce Ministerul Economiei și Comerțului consideră că este mai bine ca hotarele zonelor economice libere să fie păzite în exclusivitate numai de unele formațiuni de pază.

Consider necesară continuarea practicii de colaborare între Ministerul Economiei și Comerțului cu societatea civilă, precum și cu organizațiile financiare internaționale.

În pofida celor menționate nici pe departe nu mă îndoiesc de potențialul Ministerului Economiei și Comerțului, vă doresc succese în realizarea tuturor obiectivelor care stau în fața Ministerului.

* * *

Prim-ministrul Vasile Tarlev a susținut recent o conferință de presă

axată pe implementarea în practică a noilor reglementări privind trecerea frontierei moldo-ucrainene.

În cadrul conferinței de presă Primul-ministru a declarat următoarele: „În ultimele două zile pe această temă s-au spus foarte multe lucruri, despre o oarecare blocadă, aproape o catastrofă umanitară, care s-ar putea declanșa, însă cei mai mulți dintre noi știu că situația este categoric alta”.

Pentru a înlătura orice speculație la tema catastrofei umanitare, vreau să menționez că în regiunea transnistreană în prezent și-au confirmat cetățenia moldovenească circa 300 000 de oameni și acest proces decurge cu „viteza” de aproximativ 1000 de acte de identitate pe lună. Tocmai pentru acest lucru nu este cazul de a afirma că ultimele acțiuni comune ale Moldovei și Ucrainei au fost planificate cu scopul unei blocade și, în general, ar putea avea un oarecare efect negativ asupra locuitorilor regiunii și a economiei ei.

Este inutil de a utiliza argumente despre faptul că ucrainenii și rușii locuiesc în regiunea transnistreană. Aceste argumente ar fi putut avea putere doar în cazul în care ar fi venit vorba într-adevăr despre o blocadă sau în cazul în care Chișinăul ar fi tins să promoveze o poziție naționalistă în privința regiunii transnistrene. Datele arhicunoscute arată că pe partea dreaptă a Nistrului locuiesc mai mulți ucrainenii ca în regiunea transnistreană, pe malul drept al Nistrului locuiesc mai mulți ruși ca în regiunea transnistreană, în același timp, chiar după datele oficiale ale părții transnistrene, cel mai mare segment etnic al regiunii din stanga Nistrului îl constituie moldovenii. De aceea, ne

adresăm cu ondemnul de a onceta utilizarea oricăror „argumente etnice”. Pentru noi toți locuitorii regiunii transnistrene, indiferent de naționalitate sunt cetățenii noștri, on privința căror nici noi, nici Ucraina nu va admite niciodată acțiuni, care ar putea fi calificate drept blocadă.

Este cunoscut faptul că circa 460 kilometri de frontieră de stat ontre Moldova și Ucraina mulți ani a fost privată de control vamal recunoscut la nivel internațional, iar statutul ontreprinderilor transnistrene era de factură care nu permitea desfășurarea activității economice legale și de proporții. Pe de altă parte, anume o astfel de situație putea satisface doar afacerile criminale, care nu au nevoie de legalizare, de nici un fel de vamă, de nici un fel de transparență. O astfel de situație nu satisface nici partea moldovenească și nici cea ucraineană. O astfel de stare de lucruri nu satisface nici businessul transnistrean, privat de posibilitatea de a avea afaceri normale cu partenerii săi. Misiunea Uniunii Europene la frontiera moldo-ucraineană, Hotărorea Guvernului Moldovei privind operațiunile de export-import pentru agenții economici din regiunea transnistreană, care prevede onregistrarea privilegiată on Chișinău, Declarația comună a prim-miniștrilor Moldovei și Ucrainei de la 30 decembrie 2005 – aceasta a fost prima etapă on procesul de normalizare a situației.

Reamintim că onceptul celei de-a doua etape – adică realizarea Declarației comune a prim-miniștrilor Moldovei și Ucrainei de la 30.12.2005 a decurs deschis și transparent, on timpul consultărilor bilaterale și multilater-

ale cu informarea tuturor membrilor. Au avut loc mai multe mese rotunde și consultări la Chișinău și Odesa cu participarea reprezentanților Republicii Moldova, Ucrainei, Misiunii Uniunii Europene pentru asistență la frontieră pentru Moldova și Ucraina, inclusiv pentru agenții economici din regiunea transnistreană.

On timpul acestor acțiuni agenții economici din regiunea transnistreană au fost informați on detalii despre noul regim de traversarea frontierei și mecanismul de onregistrare temporară și permanentă. Hotărorea Guvernului Republicii Moldova privind includerea modificărilor on Hotărorea 815 din 02.08.2005 și 1001 din 19.09.2001 au fost aprobate on contextul realizării onțelegerilor convenite cu partea ucraineană. On timpul runde de negocieri de la 27-28 februarie partea ucraineană a confirmat ondeplinirea de către Moldova a obligațiunilor sale bilaterale on acest sens și a anunțat despre disponibilitatea de a ondeplini on zilele apropiate a ondatoririlor sale on contextul realizării Declarației comune a prim-miniștrilor.

Regimul de control la frontieră introdus și mecanismul de onregistrare temporară nu poate fi și nici nu este o blocadă. Dimpotrivă, regimul de onregistrare temporară pentru ontreprinderile regiunii transnistrene presupune o procedură simplificată de legalizare a activității economice externe. Onregistrarea se ondeplinește timp de o oră, on cazul on care sunt prezentate toate actele de constituire.

Regimul onregistrării temporare oferă agenților economici de pe malul stong condiții privilegiate de activi-

tate economică externă. Exportul se realizează fără achitarea taxelor vamale, cu excepția taxei pentru perfectarea vamală din prețul mărfii declarate. Importul de mărfuri pentru propriul proces de producere se realizează, de asemenea, fără achitarea taxelor vamale. Totodată, regimul de onregistrare temporară permite de a obține certificatul de proveniență (forma CT-1) pentru realizarea operațiilor de export on regim de comerț liber cu Ucraina. Pe longă aceasta ontreprinderile onregistrate temporar, obțin gratis pentru 6 luni (cu drept de prelungire) licența pentru desfășurare a activităților licențiate. On acest moment la Chișinău este on plin proces onregistrarea ontreprinderilor din regiunea transnistreană. Statistica se schimbă permanent. Putem afirma că la această oră on Moldova au fost onregistrate circa 80 de ontreprinderi

transnistrene, printre care cei mai mari agenți economici din regiune.

On sforșit, reamintim, că mecanismul de realizare a Declarației comune a prim-miniștrilor din 30.12.2005, constituie, on principiu, o revenire la funcționarea regimului de onregistrare temporară, care acționa cu succes on 2003-2004. Anume acest lucru a fost solicitat on repetate ronduri părții moldovenești de către antreprenorii regiunii transnistrene. Cu alte cuvinte, agenții economici transnistreni activau deja de mai mult de un an on aceste condiții (de la 15.05.2003 până la 30.07.2004) și nu se vorbea de nici o blocadă.

Unele comentarii emoționale din ultimele zile conțin onvinuiri on adresa Moldovei pentru faptul, că am fi oncălcăt prevederile Memorandumului din anul 1997. Declarăm că trimiterile la acest document nu-și au locul. Toți experții cunosc că pentru realizarea prevederilor acestui Memorandum sont fixate prevederile, care se referă la diferite aspecte ale procesului de reglementare, onșă ele așa și nu au fost realizate. Pe longă toate, regimul de trecere